पश्चमः प्रश्नः

॥तैत्तिरीय ब्राह्मणम्॥

॥पश्चमः प्रश्नः॥

॥ तैत्तिरीयब्राह्मणे द्वितीयाष्टके पश्चमः प्रपाठकः॥

प्राणो रंक्षिति विश्वमेजंत्। इर्यो भूत्वा बंहुधा बहूनिं। स इत्सर्वं व्यानशे। यो देवो देवेषुं विभूरन्तः। आवृंदूदात् क्षेत्रियंध्वगद्वृषां। तिमत्प्राणं मन्सोपं शिक्षत। अग्रं देवानांमिदमंत्तु नो ह्विः। मनंसृश्चित्तेदम्। भूतं भव्यं च गुप्यते। तिद्धे देवेष्वंग्रियम्॥१॥

आ नं एतु पुरश्चरम्। सह देवैरिम॰ हवम्ँ। मनः श्रेयंसिश्रेयसि। कर्मन् युज्ञपंतिन्दधंत्। जुषतां मे वागिद॰ ह्विः। विराङ्देवी पुरोहिता। हृव्यवाडनंपायिनी। ययां रूपाणि बहुधा वदंन्ति। पेशा॰सि देवाः पंरमे ज्नित्रें। सा नों विराडनंपस्फुरन्ती॥२॥

वाग्देवी जुंषतामिद १ ह्विः। चक्षुंदेवानां ज्योतिरमृते न्यंक्तम्। अस्य विज्ञानांय बहुधा निधीयते। तस्यं सुम्नमंशीमिह। मा नो हासीद्विचक्षणम्। आयुरिन्नः प्रतीयताम्। अनंन्याश्चक्षुंषा वयम्। जीवा ज्योतिरशीमिह। सुवज्योतिरुतामृतम्। श्रोत्रेण भद्रमुत शृंण्वन्ति सृत्यम्। श्रोत्रेण वाचं बहुधोद्यमांनाम्। श्रोत्रेण मोदंश्च महंश्च श्रूयते। श्रोत्रेण सर्वा दिश् आ शृंणोमि।

येन् प्राच्यां उत दंक्षिणा। प्रतीच्यें दिशः शृण्वन्त्यंत्तरात्। तिदच्छ्रोत्रंं बहुधोद्यमानम्। अरान्न नेमिः परि सर्वं बभूव॥३॥ अष्रियमनंपस्करनी सत्यः सप्त चं॥१॥——[१]

उदेहिं वाजिन्यो अस्यप्स्वंन्तः। इदश राष्ट्रमा विंश सूनृतांवत्। यो रोहिंतो विश्वंमिदञ्जजानं। स नों राष्ट्रेषु सुधितान्दधातु। रोहश्रेरोह्श् रोहिंत् आर्रुरोह्। प्रजािमवृद्धिं जनुषांमुपस्थम्। तािभः सश्रेष्धो अविद्थ्यडुर्वीः। गातुं प्रपश्यंत्रिह राष्ट्रमाऽहाः। आऽहांर्षीद्राष्ट्रमिह रोहितः। मृधो व्यास्थदभयन्नो अस्तु ॥४॥

अस्मभ्यंन्द्यावापृथिवी शक्नरीभिः। राष्ट्रन्दुंहाथामिह रेवतीभिः। विमंमर्श रोहितो विश्वरूपः। समाच्काणः प्ररुहो रुहंश्च। दिवंङ्गत्वायं मह्ता मंहिम्ना। वि नो राष्ट्रमुनत्तु पयंसा स्वेनं। यास्ते विश्वस्तपंसा सं बभूवुः। गायत्रं वृत्समनु तास्त आऽगुः। तास्त्वा विंशन्तु महंसा स्वेनं। सं मांता पुत्रो अभ्येतु रोहितः॥५॥

यूयम्ंग्रा मरुतः पृश्ञिमातरः। इन्द्रंण स्युजा प्रमृंणीथ् शत्रून्। आ वो रोहिंतो अशृणोदभिद्यवः। त्रिसंप्तासो मरुतः स्वादुसम्मुदः। रोहिंतो द्यावांपृथिवी जंजान। तस्मिड्स्तन्तुं परमेष्ठी तंतान। तस्मिञ्छिश्रिये अज एकंपात्। अदर्हद्यावांपृथिवी बलेन। रोहिंतो द्यावांपृथिवी अंदर्हत्। तेन सुवंः स्तिभृतन्तेन नाकंः॥६॥ सो अन्तिरिक्षे रजंसो विमानंः। तेनं देवाः सुवरन्वंविन्दन्। सुशेवंन्त्वा भानवों दीदिवाश्सम्। समंग्रासो जुह्वों जातवेदः। उक्षन्तिं त्वा वाजिनमा घृतेनं। सश्संमग्ने युवसे भोजंनानि। अग्ने शर्धं मह्ते सौभंगाय। तवं द्युम्नान्यंत्तमानिं सन्तु। सञ्जास्पत्यश् सुयम्मा कृंणुष्व। शृत्रूयताम्भि तिष्ठा महाश्साि७॥

अस्त्वेतु रोहिंतो नाको महार्रसि॥२॥------[२]

पुनंन् इन्द्रों मुघवां ददातु। धनांनि श्रुक्तो धन्यः सुराधाः। अर्वाचीनं कृणुतां याचितो मनः। श्रुष्टी नो अस्य ह्विषो जुषाणः। यानि नोऽजिनन्धनांनि। जहर्थं शूर मृन्युनां। इन्द्रानुंविन्द नुस्तानि। अनेनं ह्विषा पुनः। इन्द्र आशांभ्यः परि। सर्वाभ्योऽभयङ्करत्॥८॥

जेता शत्रून् विचंर्षणिः। आकूँत्यै त्वा कामांय त्वा समृधैं त्वा। पुरो दंधे अमृत्त्वायं जीवसें। आकूंतिमस्यावंसे। कामंमस्य समृंद्धे। इन्द्रंस्य युअते धियंः। आकूंतिन्देवीं मनंसः पुरो दंधे। युज्ञस्यं माता सुहवां मे अस्तु। यदिच्छामि मनंसा सकांमः। विदेयंमेनद्धृदंथे निविष्टम्॥९॥

सेदग्निरग्नी १ रत्ये त्यान्। यत्रं वाजी तनयो वीडुपाणिः। सहस्रंपाथा अक्षरां समितिं। आशांनान्त्वा ऽऽशापालेभ्यः। चतुर्भ्यो अमृतेभ्यः। इदं भूतस्याध्यंक्षेभ्यः। विधेमं ह्विषां व्यम्। विश्वा आशा मधुना स॰ सृजामि। अनुमीवा आप ओषंधयो भवन्तु। अयं यजमानो मृधो व्यस्यताम्॥१०॥

अगृंभीताः पृशवंः सन्तु सर्वें। अग्निः सोमो वर्रणो मित्र इन्द्रंः। बृह्स्पतिः सिवता यः संहस्री। पूषा नो गोभि्रवंसा सरंस्वती। त्वष्टां रूपाणि समनक्तु युज्ञेः। त्वष्टां रूपाणि दर्धती सरंस्वती। पूषा भगर् सिवता नो ददातु। बृह्स्पतिदद्दिन्द्रंः सहस्रम्ं। मित्रो दाता वर्रणः सोमो अग्निः॥११॥

क्रिविष्टमस्यतान्नवं च॥३॥

[8]

आ नों भर् भगंमिन्द्र द्युमन्तम्। नि तें देष्णस्यं धीमहि प्ररेके। उर्व इंव पप्रथे कामों अस्मे। तमापृंणा वसुपते वसूनाम्। इमङ्कामं मन्दया गोभिरश्वैः। चन्द्रवंता राधंसा पप्रथंश्च। सुवर्यवो मृतिभिस्तुभ्यं विप्राः। इन्द्रांय वाहंः कुशिकासो अक्रन्। इन्द्रंस्य नु वीर्याणि प्रवोचम्। यानि चकारं प्रथमानि वज्री॥१२॥

अह्न्निह्मन्वपस्तंतर्द। प्रवृक्षणां अभिनृत्पर्वतानाम्। अह्न्निहुं पर्वते शिश्रियाणम्। त्वष्टांऽस्मे वज्र एक्यंन्ततक्ष। वाश्रा इंव धेनवः स्यन्दंमानाः। अञ्जः समुद्रमवं जग्मुरापः। वृषायमाणोऽवृणीत् सोमम्। त्रिकंद्रुकेष्विपबत्सुतस्यं। आ सायंकं मुघवां दत्त् वज्रम्। अहंन्नेनं प्रथमुजा महीनाम्॥१३॥ यदिन्द्राहंन्प्रथम्जा महींनाम्। आन्मायिनामिंनाः प्रोत मायाः। आत्सूर्यं जनयन्द्यामुषासम्। तादीक्रा शत्रून्न किलांविवित्से। अहंन्वृत्रं वृंत्रतरं व्यश्सम्। इन्द्रो वर्ज्रण मह्ता व्धेनं। स्कन्धारंसीव कुलिंशेनाविवृंक्णा। अहिंः शयत उपपृक्पृंथिव्याम्। अयोध्येव दुर्मद् आ हि जुह्ने। महावीरन्तुंविबाधमृंजीषम्॥१४॥

नातांरीरस्य समृंतिं वधानांम्। स॰ रुजानाः पिपिष् इन्द्रंशत्रुः। विश्वो विहांया अर्तिः। वसुंदंधे हस्ते दक्षिणे। त्रणिर्न शिश्रथत्। श्रवस्यया न शिश्रथत्। विश्वंस्मा इदिंषुध्यसे। देवत्रा ह्व्यमूहिंषे। विश्वंस्मा इत्सुकृते वारंमृण्वति। अग्निर्द्वारा व्यृण्वति॥१५॥

उदुज्जिहांनो अभि कामंमीरयन्। प्रपृञ्जन्विश्वा भुवंनानि पूर्वथां। आ केतुना सुषंमिद्धो यजिष्ठः। कामंत्रो अग्ने अभिहंर्य दिग्भ्यः। जुषाणो ह्व्यम्मृतेषु दूढ्यः। आ नो र्यिं बंहुलाङ्गोमंतीमिषम्। नि धेहि यक्षंद्मृतेषु भूषन्। अश्विना यज्ञमागंतम्। दाशुषः पुरुंद स्ससा। पूषा रक्षतु नो रियम्॥१६॥

इमं यज्ञम्भिनां वर्धयंन्ता। इमौ र्यिं यजंमानाय धत्तम्। इमौ पृश्नंक्षतां विश्वतो नः। पूषा नः पातु सद्मप्रयच्छन्। प्रते महे संरस्वति। सुभंगे वाजिनीवति। सत्यवाचे भरे मृतिम्। इदन्नो ह्व्यङ्गृतवंत्सरस्वति। सत्यवाचे प्रभरेमा ह्वी १षिं। इमानि

ते दुरिता सौभंगानि। तेभिंर्वय सुभगांसः स्याम॥१७॥

वुज्यहींनामृजी्षं व्यृण्वित रक्षतु नो र्यि॰ सौभंगान्येकं च॥४॥————[४]

युज्ञो रायो युज्ञ ईशे वसूनाम्। युज्ञः सस्यानांमुत सुंक्षितीनाम्। युज्ञ इष्टः पूर्विचित्तिन्दधातु। युज्ञो ब्रह्मण्वा अप्येतु देवान्। अयं युज्ञो वर्धताङ्गोभिरश्वैः। इयं वेदिः स्वपत्या सुवीरौ। इदं बर्हिरिते बर्ही एष्यन्या। इमं युज्ञं विश्वे अवन्तु देवाः। भगं एव भगंवा अस्तु देवाः। तेनं वयं भगंवन्तः स्याम॥१८॥

तन्त्वां भग् सर्व् इञ्जोहवीमि। स नों भग पुरपृता भंवेह। भग् प्रणेत्भग् सत्येराधः। भगेमान्धियमुदंव ददंन्नः। भग् प्र णो जनय गोभिरश्वैः। भग् प्र नृभिर्नृवन्तः स्याम। शश्वंतीः समा उपयन्ति लोकाः। शश्वंतीः समा उपयन्त्यापः। इष्टं पूर्तश् शश्वंतीनाश् समानाश् शाश्वतेनं। हृविषेष्वाऽनन्तं लोकं परमा रुरोह ॥१९॥

इयमेव सा या प्रंथमा व्यौच्छंत्। सा रूपाणि कुरुते पश्चं देवी। द्वे स्वसारौ वयत्स्तन्नंमेतत्। सनातनं वितंत्र् षणमंयूखम्। अवान्याः स्तन्त्रंन्किरतो धत्तो अन्यान्। नावंपृज्याते न गंमाते अन्तम्। आ वो यन्तूदवाहासो अद्या वृष्टिं ये विश्वं मुरुतो जुनन्तिं। अयय्यौं अग्निर्मरुतः सिमंद्धः। पृतं जुंषध्वङ्कःवयो युवानः॥२०॥

धारावरा मुरुतों धृष्णुवांजसः। मृगा न भीमास्तंविषेभिंरूर्मिभिः।

अग्नयो न शुंशुचाना ऋंजीिषणः। भ्रुमिन्धमंन्त उप गा अंवृण्वत। वि चंक्रमे त्रिर्देवः। आ वेधस्त्रीलंपृष्ठं बृहन्तम्। बृह्स्पति स् सदेने सादयध्वम्। सादद्योनिन्दम् आ दीदिवा सम्। हिरंण्यवर्णमरुष संपेम। स हि शुचिः शृतपंत्रः स शुन्थ्यः ॥२१॥

हिरंण्यवाशीरिष्टिरः सुंवर्षाः। बृह्स्पितः स स्वविश ऋष्वाः। पूरू सर्खिभ्य आसुतिङ्कंरिष्ठः। पूष्ड् स्तवं व्रते व्यम्। निरंष्येम कृदाचन। स्तोतारंस्त इह स्मंसि। यास्ते पूषन्ना वो अन्तः संमुद्रे। हिर्ण्ययीर्न्तिरक्षे चरंन्ति। याभिर्यासि दूत्या स्पूर्यस्य। कामेन कृतश्रवं इच्छमानः॥२२॥

अरंण्यान्यरंण्यान्यसौ। या प्रेव नश्यंसि। कथा ग्रामुन्न पृच्छसि। न त्वाभीरिव विन्दती ३। वृषार्वाय वदंते। यदुपावंति चिच्चिकः। आघाटीभिरिव धावयन्। अर्ण्यानिर्महीयते। उत गावं इवादन्। उतो वेश्मेव दृश्यते॥२३॥

उतो अंरण्यानिः सायम्। शुक्टीरिंव सर्जति। गामुङ्गेषु आ ह्वयति। दार्वुङ्गेषु उपावधीत्। वसंन्नरण्यान्याः सायम्। अर्नुक्षदितिं मन्यते। न वा अंरण्यानिर्हन्ति। अन्यश्चेन्नाभिगच्छंति। स्वादोः फलंस्य ज्ञग्ध्वा। यत्र कामं नि पंद्यते। आञ्चनगन्धीः सुरुभीम्। बहुन्नामकृषीवलाम्। प्राहं मृगाणां मातरम्। अर्ण्यानीमंश श्सिषम्॥२४॥
स्याम् रुरोह युवानः शुन्ध्यूरिच्छमांनो दृश्यते निपंद्यते च्ल्वारि च॥५॥————[५]

वार्त्रहत्याय शवंसे। पृत्नासाह्यांय च। इन्द्र त्वा वंतियामिस। सुब्रह्मांणं वीरवंन्तं बृहन्तम्। उरुं गंभीरं पृथुबंध्रमिन्द्र। श्रुतर्षिमुग्रमंभिमातिषाहम्। अस्मभ्यं चित्रं वृषंण र र्यिं दाः। क्षेत्रिये त्वा निर्ऋत्ये त्वा। द्रुहो मुंश्चामि वर्रुणस्य पाशांत्। अनागसं ब्रह्मंणे त्वा करोमि॥२५॥

शिवे ते द्यावांपृथिवी उभे इमे। शं ते अग्निः सहाद्भिरंस्तु। शं द्यावांपृथिवी सहौषंधीभिः। शम्नतिरंक्ष र सह वातेन ते। शं ते चतंस्रः प्रदिशों भवन्तु। या दैवीश्चतंस्रः प्रदिशेः। वातंपत्नीर्भि सूर्यो विच्षे। तासान्त्वा ज्रस् आ दंधामि। प्र यक्ष्मं एतु निर्ऋतिं पराचैः। अमोचि यक्ष्मां दुरितादवंत्रीं॥२६॥

द्रुहः पाशानिर्ऋंत्यै चोदंमोचि। अहा अवंर्तिमविंदत्स्योनम्। अप्यंभूद्भद्रे सुंकृतस्यं लोके। सूर्यमृतं तमंसो ग्राह्या यत्। देवा अमुंश्चन्नसृंजन्व्यंनसः। एवम्हिम्मं क्षेन्त्रियाञ्जांमिश्र्भात्। द्रुहो मुंश्चामि वर्रुणस्य पाशात्। बृहंस्पते युविमन्द्रेश्च वस्वंः। दिव्यस्यंशाथे उत पार्थिवस्य। धृत्तभ र्यि स्तुंवते कीरयंचित्॥२७॥

यूयं पांत स्वस्तिभिः सदां नः। देवायुधमिन्द्रमा जोहुंवानाः। विश्वावृधंमुभि ये रक्षंमाणाः। येनं हुता दीर्घमध्वांनुमायन्। अनुन्तमर्थमिनिवर्स्यमानाः। यत्ते सुजाते हिमवेत्सु भेषजम्। मयोभूः शन्तेमा यद्धृदोसिं। ततों नो देहि सीबले। अदो गिरिभ्यो अधि यत्प्रधावंसि। स्र्शोभंमाना कुन्येंव शुभ्रे॥२८॥

तां त्वा मुद्गेला ह्विषां वर्धयन्ति। सा नः सीबले र्यिमा भाजयेह। पूर्वं देवा अपरेणानुपश्यं जन्मंभिः। जन्मान्यवंरैः पराणि। वेदांनि देवा अयम्स्मीति माम्। अह॰ हित्वा शरीरं जर्मः प्रस्तात्। प्राणापानौ चक्षुः श्रोत्रम्। वाचं मनस्ति सम्भृताम्। हित्वा शरीरं जर्मः प्रस्तात्। आभितिम्भूतिं वयमंश्र्ञवामहै। इमा एव ता उषसो याः प्रथमा व्योच्छन्। ता देव्यः कुर्वते पश्चंरूपा। शश्वंतीर्नावंपृज्यन्ति। न गमन्त्यन्तम्॥२९॥

क्रोम्यवंत्र्ये चिच्छुभेऽष्ववामहै चुत्वारि च॥६॥_______[६]

वसूनां त्वाऽधीतेन। रुद्राणीमूर्म्या। आदित्यानां तेजीसा। विश्वेषां देवानां ऋतुंना। मुरुतामेम्नां जुहोिम् स्वाहाँ। अभिभूतिरहमार्गमम्। इन्द्रंसखा स्वायुर्धः। आस्वाशीसु दुष्यहंः। इदं वर्ची अग्निनां दत्तमार्गीत्। यशो भर्गः सह ओजो बलं च॥३०॥

दीर्घायुत्वायं श्तरशांरदाय। प्रतिंगृभ्णामि मह्ते वीर्याय। आयुरिस विश्वायुरिस। सर्वायुरिस सर्वमायुरिस। सर्वम्म आयुर्भूयात्। सर्वमायुंर्गेषम्। भूर्भुवः सुर्वः। अग्निर्धर्मेणान्नादः। मृत्युर्धर्मेणान्नेपतिः। ब्रह्मं क्षुत्रङ् स्वाहा॥३१॥

प्रजापंतिः प्रणेता। बृह्स्पतिः पुरप्ता। यमः पन्थाः। चन्द्रमाः पुनर्सुः स्वाहां। अग्निरंत्रादोऽत्रंपितः। अन्नाद्यंमस्मिन् यज्ञे यजंमानाय ददातु स्वाहां। सोमो राजा राजंपितः। राज्यमस्मिन् यज्ञे यजंमानाय ददातु स्वाहां। वर्रुणः सम्राद्वम्रादंतिः। साम्राज्यमस्मिन् यज्ञे यजंमानाय ददातु स्वाहां॥ ३२॥

मित्रः क्षत्रं क्षत्रपंतिः। क्षत्रमस्मिन् युज्ञे यर्जमानाय ददातु स्वाहाँ। इन्द्रो बलं बलंपितः। बलंमस्मिन् युज्ञे यर्जमानाय ददातु स्वाहाँ। बृहुस्पितिर्ब्रह्म ब्रह्मंपितिः। ब्रह्मास्मिन् युज्ञे यर्जमानाय ददातु स्वाहाँ। स्विता राष्ट्रश् राष्ट्रपंतिः। राष्ट्रमस्मिन् युज्ञे यर्जमानाय ददातु स्वाहाँ। पूषा विशां विद्वंतिः। विश्नमस्मिन् युज्ञे यर्जमानाय ददातु स्वाहाँ। सरंस्वती पृष्टिः पृष्टिंपत्नी। पृष्टिंमस्मिन् युज्ञे यर्जमानाय ददातु स्वाहाँ। त्वष्टां पशूनां मिथुनानाः रूपकृद्रूपपंतिः। रुपेणास्मिन् युज्ञे यर्जमानाय पृशून्दंदातु स्वाहाँ॥३३॥

च स्वाहा साम्रांज्यम्स्मिन् युज्ञे यर्जमानाय ददातु स्वाहा विशंमुस्मिन् युज्ञे यर्जमानाय ददातु स्वाहां चुत्वारिं च (अग्निः सोमो वर्रुणो मित्र इन्द्रो बृहुस्पतिः सिवता पूषा सर्रस्वती त्वष्टा दशं

स ईं पाहि य ऋजीषी तरुत्रः। यः शिप्रवान्वृष्भो यो

मंतीनाम्। यो गौत्रभिद्वंज्रभृद्यो हंरिष्ठाः। स इंन्द्र चित्रार अभि तृंन्धि वाजान्। आ ते शुष्मो वृष्भ एंतु पृश्चात्। ओत्तरादंधरागा पुरस्तौत्। आ विश्वतो अभिसमैत्वर्वाङ्। इन्द्रं द्युम्नर सुर्वर्वद्धेह्यस्मे। प्रोष्वंस्मै पुरोर्थम्। इन्द्रांय शूषमंर्चत॥३४॥

अभीकें चिद् लोककृत्। सङ्गे समत्सुं वृत्रहा। अस्माकें बोधि चोदिता। नर्भन्तामन्यकेषाम्। ज्याका अधि धन्वंसु। इन्द्रें वय शुंनासीरम्। अस्मिन् युज्ञे हेवामहे। आ वाजै्रू पं नो गमत्। इन्द्रांय शुनासीरांय। सुचा जुंहुत नो हुविः॥३५॥

जुषतां प्रति मेधिरः। प्र ह्व्यानिं घृतवंन्त्यस्मै। हर्यश्वाय भरता स्जोषाः। इन्द्रर्तुभिर्ब्रह्मणा वावृधानः। शुनासीरी ह्विरिदं जुंषस्व। वयः सुपूर्णा उपसेदुरिन्द्रम्। प्रियमेधा ऋषयो नाधमानाः। अपं ध्वान्तमूर्णुहि पूर्धि चक्षुः। मुमुग्ध्यंस्मान्निधयेऽव बृद्धान्। बृहदिन्द्रांय गायत॥३६॥

मर्रुतो वृत्रहन्तंमम्। येन् ज्योतिरजंनयन्नृतावृधंः। देवं देवाय जागृंवि। कामिहेकाः क इमे पंतुङ्गाः। मान्थालाः कुलिपरिमापतन्ति। अनांवृतैनान्प्रधंमन्तु देवाः। सौपंण्ं चक्षुंस्तुनुवां विदेय। एवा वन्दस्व वर्रुणं बृहन्तम्। नमस्याधीरंममृतंस्य गोपाम्। स नः शर्म त्रिवरूथं वियर्स्सत्॥३७॥

यूयं पांत स्वस्तिभिः सदां नः। नाकें सुपूर्णमुप् यत्पतंन्तम्। हृदा वेनंन्तो अभ्यचंक्षत त्वा। हिरंण्यपक्षं वरुणस्य दूतम्। यमस्य योनौं शकुनं भुंरुण्युम्। शं नों देवीर्भिष्टंये। आपों भवन्तु पीतयें। शय्यौर्भि स्रंवन्तु नः। ईशांना वार्याणाम्। क्षयंन्तीश्चर्षणीनाम्॥३८॥

अपो यांचामि भेषजम्। अप्सु मे सोमों अब्रवीत्। अन्तर्विश्वांनि भेषजा। अग्निं चं विश्वशंम्भुवम्। आपश्च विश्वभेषजीः। यद्प्सु ते सरस्वति। गोष्वश्वेषु यन्मध्री। तेनं मे वाजिनीवति। मुखंमिङ्गि सरस्वति। या सरंस्वती वैशम्भल्या॥३९॥

तस्यां मे रास्व। तस्यांस्ते भक्षीय। तस्यांस्ते भूयिष्टभाजों भूयास्म। अहं त्वदंस्मि मदंसि त्वमेतत्। ममांसि योनिस्तव योनिरस्मि। ममैव सन्वहं ह्व्यान्यंग्ने। पुत्रः पित्रे लोकुकुञ्जांतवेदः। इहैव सन्तत्र सन्तं त्वाऽग्ने। प्राणेनं वाचा मनंसा बिभर्मि। तिरो मा सन्तमायुर्मा प्रहांसीत्॥४०॥

ज्योतिषा त्वा वैश्वान्रेणोपितिष्ठे। अयं ते योनिर्ऋत्वियः। यतो जातो अरोचथाः। तं जानन्नंग्र आरोह। अथां नो वर्धया र्यिम्। या ते अग्ने यज्ञियां तुनूस्तयेह्यारोहात्माऽऽत्मानम्। अच्छा वसूनि कृण्वन्नस्मे नर्या पुरूणि। यज्ञो भूत्वा यज्ञमा सींद स्वां योनिम्। जातंवेदो भुव आ जायंमानः सक्षय एहिं। उपावंरोह जातवेदः पुनस्त्वम्॥४१॥

देवेभ्यों ह्व्यं वंह नः प्रजानन्। आयुंः प्रजार रियम्स्मासुं धेहि। अजंस्रो दीदिहि नो दुरोणे। तिमन्द्रं जोहवीमि मघवांनमुग्रम्। स्त्रा दधांनमप्रंतिष्कुत्र शवार्रस। मर्रहिष्ठो गीर्भिरा चं यज्ञियोऽववर्तत्। राये नो विश्वां सुपथां कृणोतु वृज्ञी। त्रिकंद्रकेषु महिषो यवांशिरं तुविशुष्मंस्तृपत्। सोमंमिषबद्विष्णुंना सुतं यथाऽवंशत्। स ईं ममाद मिह् कर्म कर्तवे महामुरुम्॥४२॥

सैन १ सश्चद्देवं देवः स्त्यिमिन्दु १ स्त्य इन्द्रेः। विदय्वतीं स्रमां रुग्णमद्रैः। मिह् पार्थः पूर्व्य १ सिद्ध्यंकः। अग्रं नयत्सुपद्यक्षंराणाम्। अच्छा रवं प्रथमा जांन्तीगांत्। विदद्गव्य १ स्रमां दृढमूर्वम्। येनानुकं मानुषी भोजते विद्। आ ये विश्वाः स्वप्त्यानि चुन्नः। कृण्वानासो अमृत्त्वायं गातुम्। त्वं नृभिनृपते देवहूंतौ ॥४३॥

भूरीणि वृत्वा हंर्यश्व हर्सा। त्वन्निदंस्युश्चमुंरिम्। धुनिं चास्वांपयो द्भीतंये सुहन्तुं। एवा पांहि प्रत्नथा मन्दंतु त्वा। श्रुधि ब्रह्मं वावृधस्वोत गीर्भिः। आविः सुर्यं कृणुहि पीपिहीषः। जहि शत्रूरं रिभे गा इंन्द्र तृन्धि। अग्रे बाधंस्व वि मृधों नुदस्व। अपामीवा अप रक्षारंसि सेध। अस्मात्संमुद्राद्वंहुतो दिवो नंः॥४४॥

पश्चमः प्रश्नः

अपां भूमान्मुपं नः सृजेह। यज्ञ प्रतितिष्ठ सुमृतौ सुशेवा आ त्वां। वसूंनि पुरुधा विंशन्तु। दीर्घमायुर्यजंमानाय कृण्वन्। अधामृतेन जित्तारंमिङ्गा। इन्द्रंः शुनावृद्धितंनोति सीरम्। संवृत्सरस्यं प्रतिमाणंमेतत्। अर्कस्य ज्योतिस्तिदित्तंस् ज्येष्ठम्। संवृत्सर्थः शुनवृत्सीरंमेतत्। इन्द्रंस्य राधः प्रयंतं पुरु त्मनां। तदंर्करूपं विमिमानमेति। द्वादंशारे प्रतितिष्ठतीद्वृषां। अश्वायन्तो गृव्यन्तो वाज्यंन्तः। हवांमहे त्वोपंगन्तवा उं। आभूषंन्तस्त्वा सुमृतौ नवांयाम्। व्यमिन्द्र त्वा शुन् हुवेम॥४५॥

अर्चत् ह्विर्गायत यश्सचर्षणीनां वैशम्भल्या हांसीत्त्वमुरुं देवहूंतौ नस्त्मना पद्गीरणा———[८]
प्राण उदेहि पुनरा नों भर युज्ञो रायो वार्त्रहत्याय वसूना स ईं पाह्यष्टौ॥८॥
प्राणो रेक्षत्यगृंभीता धारावरा मुरुतों दीर्घायुत्वाय ज्योतिषा त्वा पश्चंचत्वारिश्शत्॥४५॥
प्राणः शुनश् हुंवेम॥

हरिंः ओम्॥ ॥इति श्रीकृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयब्राह्मणे द्वितीयाष्टके पश्चमः प्रपाठकः समाप्तः॥

This PDF was downloaded from http://stotrasamhita.github.io.

GitHub: http://stotrasamhita.github.io | http://github.com/stotrasamhita

Credits: http://stotrasamhita.github.io/about/